ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא יד.

ולא קבל עליו שמירת נזקיו. אם יזיק הוא את אחרים: **איני והא מני רב יוסף.** מדרבי אלעזר פריך: **והפונדק.** בית גדול שרגילין אורחים ואכסנאין לנון בו ואם הזיק זה את זה חייב אבן ורגל ולא הוי כרה"ר דהואיל ואינו מיוחד לבני רשות הרבים אלא לאותן הדלתין בו כשדה[ד] אחר קרינן ביה שהרי ע"י שכירות הם דרים שם: **ומסברא דמסניפא לא פליגי.** דליכא בריימתא דקאי כוותי והתניא ד' כללות כו': **חייב בכל.** לקמן מפרש שאפילו קרן תמה משלם נזק שלם הואיל ובכנס לרשותו והזיקה: **פטור מכל.** דאמר ליה תוך רשותי מאי נעי: **על השן ורגל.** דלא קרינן ביה בשדה אחר[ה] דמשמע שיהא מיוחד לניזק אבל על הנגיחה ועל הנגיפה והנשיכה והרביצה ועל הבעיטה שהן תולדותיו של קרן תם משלם חצי נזק דכרה"ר הוא שהרי לשניהן רשות בו: **לא לזה ולא לזה.** מפרש לקמיה דאינו של שניהן אלא של אחד מהן של ניזק: **חייב כח על השן ועל הרגל.** נ"ש: **ועל הנגיחה כו'.** ולקמן פריך הא תנא ריש"א דבאחר הניזק אפילו קרן תמה משלם נ"ש: **פטור כח על השן ועל הרגל.** והיינו כר' אלעזר: וקפריך גמרא **קשיא אהדדי: כי קניא הכיא.** דפטור: **באחר המיוחדת לזה ולזה.** לפירות ולשוורים דהוא ליה אחר השותפין לגבי שן ולגבי קרן הלכך כשן פטור כרה"ר[ו] ונקרן תמה מ"ע כרה"ר[ז] משלם: **ודרב יוסף באחר המיוחדת כו'.** דהוא אחר הניזק שלא היה לו להכנים שם שוורים ולא דמי לרה"ר: פונדק אינו מיוחד לשוורים לפי שאם מונחת פרגמטיא של סוחרים ואינן מניחין ליכנס שם שוורים שלא ידחפו ויטנפו כליהם: אמתם נקעה רועים שם שוורים: **בעינן שדה אחר וליכא.** שהרי יש למזיק רשות בה להכנים פירותיו: **שדה אחר קרינן ביה.** שהרי נכנס שלא ברשות שלא היה לו רשות לשוורים: **אמוראי נמי לא פליגי.** דהא דרב אסדא בשאינה מיוחדת לשוורים ודרבי אלעזר במיוחדת אף לשוורים: **בקושיא דר' זירא ופירוקא דאביי.** ובאחר המיוחדת לפירות ולא לשוורים רב אסדא בא אמר דכיון דאינה מיוחדת לשוורים שדה אחר קרינא ביה אחר קרינא ביה. ר' אלעזר בר' זירא ורב חסדא כאביי. נופא ד' כללות היה ר"ש בן ר' אלעזר אומר כל שהוא רשות לניזק ולא למזיק חייב בכל דיקיקין מדלא קתני חייב על הכל דמשמע על קרן ועל השן ועל הרגל אלא קתני חייב (ועל) בכל דמשמע בכל הנזק שמעינן מינה דלר'

ולא קבל עליו שמירת נזקיו אי הכי אימא סיפא נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים ויצתה והזיקה פטור הא ביום חייב הא לא קבל עליו שמירת נזקיו הכי קאמר [א]אם קבל עליו שמירת נזקיו חייב נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים ויצתה והזיקה פטור אינו והא תני רב יוסף חצר השותפים והפונדק חייב בהן על השן ועל הרגל תיובתא דרבי אלעזר אמר לך רבי אלעזר ותסברא מתניתא מי לא פליגי והתניא [ב]ארבעה כללות היה ר' שמעון בן אלעזר אומר בנזקין [ג]כל שהוא רשות לניזק ולא למזיק חייב בכל [ד]דמזיק ולא לניזק פטור מכל [ה]לזה ולזה כגון חצר השותפים והבקעה פטור בה על השן ועל הרגל על הנגיחה ועל הנגיפה ועל הנשיכה ועל הרביצה ועל הבעיטה תם משלם חצי נזק מועד משלם נזק שלם לא לזה ולא לזה כגון חצר שאינו של שניהם חייב בו על השן ועל הרגל על הנגיחה ועל הנשיכה ועל הנגיפה ועל הרביצה ועל הבעיטה תם משלם חצי נזק מועד משלם נזק שלם קתני מיהת חצר השותפין והבקעה פטור בה על השן ועל הרגל קשיא אהדדי כי תניא ההיא [ו]בחצר מיוחדת לזה ולזה בין לפירות בין לשוורים ההיא דרב יוסף [ז]בחצר מיוחדת לפירות ואינה מיוחדת לשוורים דלגבי שן הויא לה חצר הניזק דיקא נמי דקתני הכא דומיא דפונדק וקתני התם דומיא דבקעה שמע מינה מתקיף לה רבי זירא כיון דמיוחדת לפירות הא בעינן [ח]ובער בשדה אחר וליכא א"ל אביי כיון דאינה מיוחדת לשוורים שדה אחר קרינא ביה א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא לימא מדמתניתא לא פליגי אמוראי נמי לא פליגי אמר ליה אין ואם תמצא לומר פליגי בקושיא דרבי זירא [ט] ובפירוקא דאביי פליגי: גופא ארבעה כללות היה רבי שמעון בן אלעזר אומר בנזקין כל שהוא רשות לניזק ולא למזיק חייב בכל על הכל לא קתני אלא חייב בכל בכולי נזק מני [י]רבי טרפון היא דאמר משונה קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם אימא סיפא לא לזה ולא לזה כגון חצר שאינו של שניהם חייב בה על השן ועל הרגל מאי לא לזה ולא לזה אילימא לא לזה ולא לזה כלל אלא דאחר והא בעינא ובער בשדה אחר [יא]וליכא אלא פשיטא לא לזה ולא לזה אלא דחד וקתני סיפא תם משלם חצי נזק ומועד משלם נזק שלם אתאן לרבנן דאמרי [יב]משונה קרן בחצר הניזק חצי נזק הוא דמשלם רישא רבי טרפון וסיפא רבנן [יג] אין דהא אמר ליה שמואל לרב יהודה [יד]שיננא שבוק מתניתין ותא אבתראי רישא רבי טרפון וסיפא רבנן רבינא משמיה דרבא אמר כולה רבי טרפון היא ומאי לא לזה ולא לזה לא לזה ולא לזה לפירות אלא דחד לזה ולזה לשוורים [טו]דלגבי שן הויא לה חצר הניזק לגבי קרן הויא לה רשות הרבים א"ה ארבעה שלשה הוו אמר רב נחמן בר יצחק

שלשה

ולא קבל עליה שמירת נזקיו. ואם תאמר כיון דלא קביל עליה פטיטא דתם משלם חצי נזק ומועד משלם נזק שלם ויש לומר דסלקא דעתך דשמירת נזקין דעלמא לא קביל אבל אנזקין לחודא דשואל גופיה סלקא דעתך שקבל וליפטר משאיל:

מי לא פליגי. הוי מצי לאוקמי ההיא דרב יוסף לא לזה ולא לזה לשוורים ולפירות דחד:

לא לזה ולא לזה לפירות אלא לחד. ר"ת גרים לא לזה ולא לזה לשוורים דגבי שן הויא חצר הניזק שהיה פירות אבל גבי שוורים ה"ל קרן כרה"ר כיון שלא היה להם רשות ליכנס וא"ג כמו שכתוב בספרים ולזה ולזה לשוורים דא"כ גבי שן לא היה לו ליחשב חצר הניזק כיון שיש רשות לכל חד וחד להכניס שם שורו כדמוכח לעיל ולא בעי לאוקמא לזה ולזה לפירות ולא לשוורים דלא כר' זירא ועוד דלישנא לא משמע הכי[ח]:

אי הכי ארבעה שלשה הוו. נשלמא לשמואל דמוקי ריש"א רבי טרפון וסיפא רבנן אלטוריך סיפא לאשמועינן לאפוקי מדרבי טרפון אלא לרבינא לא צריכא כלל לגבי שן הוי אחר הניזק שמעינן מכל שהוא רשות לניזק וקרן כרה"ר שמעינן מאחר השותפין והבקעה:

פרה

קלח א מתי פ"ד מהל' נזקי ממון הלכה י סמג עשין מז סה טוש"ע ח"מ סימן שלו סעיף ח וסימן שמז:

קלט ב ג מתי' פ"א שם הלכה ז סמג שם טוש"ע ח"מ סימן שפט סעיף י:

קמ ד ה מתי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף יא:

קמא ו מתי' שם הלכה ט טוש"ע שם סעיף יב:

קמב ז מתי' שם הלכה ח ושיין בח"מ טוש"ע שם סעיף יא:

קמג ח מתי' שם טוש"ע שם סעיף יב:

קמד ט מתי' שם הלכה ט טוש"ע שם סעיף יג יד:

תורה אור השלם

1. כי יִבְעֶר אִישׁ שָׂדֶה או כֶרֶם וְשִׁלַּח אֶת בְּעִירוֹ וּבִעֵר בִּשְׂדֵה אַחֵר מֵיטַב שָׂדֵהוּ וּמֵיטַב כַּרְמוֹ יְשַׁלֵּם: שמות כב ד

רבינו חננאל (המשך)

טרפון היא דאמר קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם והא דר' טרפון בפרק כיצד. ודיקינן חוב מסיפא דקתני לא לזה ולא לזה אלא דחד מינייהו והוא הניזק וקתני חם משלם חצי נזק ריש"א ר' טרפון וסיפא רבנן אין האמר ליה שמואל לר' יהודה שבוק מתני' ותא בתראי פירושו בשמועה שאחרי זאת כר' ובא רבינא ותירצה הכי כגון חצר המיוחדת לפירות לאחר ולשניהן לשוורים דלגבי שן הויא לה חצר הניזק לבדו ולגבי קרן הויא לה רשות הרבים. ואקש"ע עליה אי הכי ד' כללות ג'

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

א) [מוספתא פ"א], **ב)** [לקמן מו: עח. יח. כד: מח.], **ג)** [בכלות לו. וש"נ], **ד)** כמ"ש: כשדה, **ה)** [שמות כב], **ו)** נס"ש: כרה"ר, **ז)** כמ"ש: כרה"ר, **ח)** [ושיין תוספות לקמן עח. ד"ה סולה],

גליון הש"ס

גמ' ובפירוקא דאביי פליגי. עי' לקמן דף עז ע"א תוס' ד"ה סולה ד"ע: **אין הא א"ל שמואל כו'.** לקמן דף מו ע"ב ודף לו ע"ב:

רבינו חננאל

ואם קיבלו עליהן גם שמירת ניזקין בעל השור פטור דיכול למיסר להו אילו אזיק לאחריני אתון בעיתו לשלומי השתא דאזיק לתורא דידכו בעינא לשלומי לכו. וכיון שקיבלו השוורים שמירת ניזקין נפרץ ביום ויצתה חייבין השוורים נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים ויצתה והזיקה פטור. ואקשינן על ר' אלעזר הא דתני ר' יוסף חצר השותפין והפונדק חייב בה על השן ועל הרגל ופריק במיוחדת לזה ולזה לפירות ולא לשוורים ראי לא תימא הכי הא דתניא ר' כללות היה ר' שמעון בן אלעזר אומר בנזקין כל שהוא רשות לניזק חייב בכל. למזיק ולא לניזק פטור בכל. לזה ולזה כגון חצר השותפין והבקעה פטור בה על השן ועל הרגל. קתני מיהא פטור כה על השן ועל הרגל קשיין אהדדי. אלא הא דתני ר' שמעון בחצר המיוחדת לשניהן בין לפירות בין לשוורים והא דתני ר' יוסף בחצר המיוחדת לשניהם לפירות ולא לשוורים ופשוטה היא. ואמרינן כיון דשניא להו לסתניתא שני נמי לאמוראי ואימא ר' אסדא דחייב על השן ועל הרגל בחצר המיוחדת לפירות ולא לשוורים ור' אלעזר דפטר בחצר המיוחדת לשתיהן לפירות ולשוורים. ואם תמצא לומר פליגי בקשיא דר' זירא דאמר כיון דמיוחדת לפירות הא בעינא ובער בשדה אחר וליכא. ופריק אביי כיון דאינה מיוחדת לשוורים שדה אחר קרינא ביה. ר' אלעזר בר' זירא ורב חסדא כאביי. גופא ד' כללות היה ר"ש בן ר' אלעזר אומר כל שהוא רשות לניזק ולא למזיק חייב בכל דיקיקין מדלא קתני חייב על הכל דמשמע על קרן ועל השן ועל הרגל אלא קתני חייב (ועל) בכל דמשמע בכל הנזק שמעינן מינה דלר'

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com